Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 6. decembra 2016 [1]

Vec C-690/15

Wenceslas de Lobkowicz
proti
Ministère des Finances et des Comptes publics

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Cour administrative d'appel de Douai (Odvolací správny súd Douai, Francúzsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Voľný pohyb pracovníkov — Úradník Európskej únie — Povinné príspevky do systému sociálneho zabezpečenia inštitúcií Európskej únie — Financovanie dávok vnútroštátneho sociálneho zabezpečenia — Príjmy z prenájmu nehnuteľností — Povinnosť platiť príspevky — Všeobecný sociálny príspevok (CSG) — Sociálny odvod — Dodatočné príspevky"

I – Úvod

1. Bráni právo Únie tomu, aby úradník Európskej únie musel platiť sociálne príspevky a odvody v členskom štáte, v ktorom má bydlisko na daňové účely, z dôvodu svojich príjmov z prenájmu nehnuteľností v tomto členskom štáte?

2. Tak sa dá zhrnúť otázka, ktorú v prejednávanej veci kladie Cour administrative d'appel de Douai (Odvolací správny súd Douai).

3. Tento návrh je podaný v rámci sporu medzi Wenceslasom de Lobkowiczom, úradníkom Európskej komisie, ktorý je na dôchodku od roku 2016, a Ministère des Finances et des Comptes publics (Ministerstvo financií a verejných účtov, Francúzsko) v súvislosti s povinnosťou pána de Lobkowicza odviesť z príjmov z prenájmu nehnuteľností vo Francúzsku v období rokov 2008 až 2011 sociálne príspevky a odvody.

4. Ako vyplýva z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania, tento návrh súvisí aj s rozsudkom z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), ktorým Súdny dvor v podstate rozhodol, že pracovník, ktorý je holandským štátnym príslušníkom s bydliskom na daňové účely vo Francúzsku a patrí do pôsobnosti nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, [2] nemôže mať v tomto členskom štáte povinnosť odvádzať z príjmov zo svojho majetku sociálne príspevky a odvody, ktoré sú sčasti totožné a sčasti rovnocenné s príspevkami a odvodmi, ktoré sú predmetom prejednávanej veci.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — V jeho zmenenom a aktualizovanom znení nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1606/98 z 29. júna 1998 (Ú. v. ES L 209, 1998, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 308).

5. Vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby rozhodol, či riešenie prijaté v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123) možno použiť v situácii úradníka Únie, v prípade ktorého je nesporné, že nepatrí do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

II – Právny rámec

A – *Právo Únie*

6. Podľa článku 12 protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluvám o EÚ, FEÚ a ESAE (ďalej len „protokol“), úradníci a ostatní zamestnanci Únie podliehajú v prospech Únie dani z platov, miezd a požitkov, ktoré im vypláca Únia. Sú oslobodení od vnútroštátnych daní z platov, miezd a požitkov vyplácaných Úniou.

7. Článok 13 prvý odsek protokolu stanovuje, že pri uplatňovaní dane z príjmu, z majetku a dane z dedičstva, ako aj pri uplatňovaní dohovorov o zamedzení dvojitého zdanenia uzavretých medzi členskými štátmi Únie sa na úradníkov a ostatných zamestnancov Únie, ktorí majú výlučne z dôvodu výkonu svojich úloh pre Úniu pobyt na území iného členského štátu, než kde majú svoje bydlisko na účel platenia daní v čase vstupu do služieb Únie, hľadí, ako keby mali svoje bydlisko v poslednej uvedenej krajine.

8. Článok 14 protokolu stanovuje, že systém sociálnych dávok pre úradníkov a ostatných zamestnancov Únie sa stanovuje nariadením.

9. Nariadenie Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968, ktorým sa ustanovuje Služobný poriadok úradníkov a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev,[3] zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 1240/2010 z 20. decembra 2010[4] (ďalej len „služobný poriadok“) najmä stanovuje, že úradníci prispievajú do spoločných systémov sociálneho a dôchodkového zabezpečenia inštitúcií Únie.

10. Kapitola 2 hlavy V služobného poriadku nazvaná „Dávky sociálneho zabezpečenia“ v článkoch 72 až 84 služobného poriadku upravuje príspevok úradníkov k financovaniu jednotlivých rizík krytých spoločnými systémami, ktorý je vyjadrený ako percento základného platu. V tej istej kapitole služobného poriadku sú vymenované dávky sociálneho a dôchodkového zabezpečenia, na ktoré majú nárok úradníci a ich rodinní príslušníci.

11. Článok 4 nariadenia č. 1408/71 stanovuje, že nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia: nemocenské dávky a dávky v materstve, dávky v invalidite vrátane tých, ktoré sú určené na udržanie alebo zlepšenie zárobkovej schopnosti, dávky v starobe, pozostalostné dávky, dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania, podpora pri úmrtí, dávky v nezamestnanosti, rodinné dávky.

12. Článok 13 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 stanovuje, že pokiaľ v článkoch 14c a 14f nie je stanovené inak, osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Článok 13 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71 najmä stanovuje, že pokiaľ články 14 až 17 nestanovujú inak, na osobu zamestnanú na území jedného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy tohto štátu dokonca aj vtedy, ak má bydlisko na území iného členského štátu.

3 — Ú. v. ES L 56, 1968, s. 1; Mim. vyd. 01/002, s. 5.

4 — Ú. v. EÚ L 338, 2010, s. 7.

13. S účinnosťou od 1. mája 2010 bolo toto nariadenie nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia,[5] ktorého články 3 a 11 v podstate zodpovedajú článkom 4 a 13 nariadenia č. 1408/71.

B – *Francúzske právo*

14. Podľa článku L. 136-6 code de la sécurité sociale (zákonník sociálneho zabezpečenia) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti sporu vo veci samej fyzické osoby, ktoré majú na daňové účely bydlisko vo Francúzsku v zmysle článku 4 B code général des impôts (všeobecný daňový zákonník), majú povinnosť odvádzať príspevok z príjmov z majetku, najmä z príjmov z prenájmu nehnuteľností, z čistého základu stanoveného na účely výpočtu dane z príjmov.

15. Podľa článku 1600-0 C všeobecného daňového zákonníka, ktorý patrí medzi ustanovenia tohto zákonníka venované „všeobecnému sociálnemu príspevku vyberanému v prospech národného fondu rodinných dávok, fondu solidarity v starobe a povinných systémov nemocenského poistenia“ (ďalej len „CSG“), v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti sporu vo veci samej fyzické osoby, ktoré majú na daňové účely bydlisko vo Francúzsku v zmysle článku 4 B, majú na základe článku L. 136-6 zákonníka sociálneho zabezpečenia povinnosť odvádzať príspevok z príjmov z majetku, najmä z príjmov z prenájmu nehnuteľností, z čistého základu stanoveného na účely výpočtu dane z príjmov.

16. Podľa článku 1600-0 Fa všeobecného daňového zákonníka v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti sporu vo veci samej majú uvedené osoby okrem toho v zmysle článku L. 245-14 zákonníka sociálneho zabezpečenia povinnosť odviesť z tých istých príjmov „sociálny odvod“ vo výške 2 %, ako aj dodatočný príspevok vo výške 0,3 % v súlade s článkom L. 14-10-4 code de l'action sociale et des familles (zákonník sociálnych opatrení a rodinný zákonník) a dodatočný príspevok vo výške 1,1 % v súlade s článkom L. 262-24 zákonníka sociálnych opatrení a rodinného zákonníka.

III – Spor vo veci samej, prejudiciálna otázka a konanie pred Súdnym dvorom

17. Pán de Lobkowicz, ktorý je francúzskym štátnym príslušníkom, bol úradníkom v službách Európskej komisie od roku 1979 do svojho odchodu do dôchodku, t. j. do 1. januára 2016. Podľa hlavy V kapitoly 2 služobného poriadku, najmä jej článku 72, povinne prispieval do systému sociálneho zabezpečenia úradníkov a zamestnancov Únie.

18. Podľa článku 13 protokolu má pán de Lobkowicz na daňové účely bydlisko vo Francúzsku. Poberá tam príjmy z prenájmu nehnuteľností, ktoré za roky 2008 až 2011 podliehali CSG, príspevku na úhradu sociálneho dlhu (ďalej len „CRDS“), sociálnemu odvodu vo výške 2 %, ako aj dodatočným príspevkom k tomuto odvodu vo výške 0,3 % a 1,1 %.

19. Keďže správne orgány odmietli vyhovieť jeho žiadosti o oslobodenie od platenia uvedených odvodov, pán de Lobkowicz podal žalobu na Tribunal administratif de Rouen (Prvostupňový správny súd Rouen, Francúzsko).

5 — Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72.

20. Uvedený súd rozsudkom z 13. decembra 2013 zastavil konanie, pokiaľ ide o sumy týkajúce sa CRDS, keďže tie medzičasom správny orgán vrátil,[6] a v zostávajúcej časti návrhy pána de Lobkowicza zamietol.

21. Pán de Lobkowicz podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Cour administrative d'appel de Douai (Odvolací správny súd Douai).

22. Vnútroštátny súd v prvom rade poukazuje na to, že predmetné príspevky a odvody predstavujú zdanenie v zmysle vnútroštátneho práva, takže ich dôvodnosť nemôže byť spochybnená skutočnosťou, že pán de Lobkowicz v súvislosti s nimi nezískava nijakú priamu protihodnotu.

23. Ďalej pripomína, že z rozsudku Súdneho dvora z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), síce vyplýva, že daňové zrážky z príjmov z majetku, ktoré vykazujú priamu a relevantnú súvislosť s určitými časťami systému sociálneho zabezpečenia, patria do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004, úradníkov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí povinne prispievajú do systému sociálneho zabezpečenia inštitúcií Únie, však nemožno považovať za „pracovníkov" v zmysle týchto nariadení.[7] Článok 13 nariadenia č. 1408/71 a článok 11 nariadenia č. 883/2004 sa na nich teda neuplatnia.

24. Nakoniec aj za predpokladu, že úradník Únie by mal postavenie pracovníka v zmysle ustanovení článku 45 ZFEÚ, vnútroštátny súd poukazuje na to, že tento článok nestanovuje nijaké všeobecné kritérium na rozdelenie právomocí medzi členské štáty a inštitúcie Únie, pokiaľ ide o financovanie dávok sociálneho zabezpečenia alebo osobitných dávok neprís pevkovej povahy.

25. Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni zásada práva Únie tomu, aby úradník Európskej komisie podliehal povinnosti odvádzať z príjmov, ktoré má z prenájmu nehnuteľností v členskom štáte Európskej únie, sociálne odvody a dodatočné príspevky k týmto odvodom vo výške 0,3 % a 1,1 % [CSG]?"

26. Pán de Lobkowicz, francúzska vláda, ako aj Európska komisia predložili k tejto otázke písomné pripomienky. Francúzska vláda podľa článku 16 tretieho odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie navrhla, aby Súdny dvor v prejednávanej veci zasadal vo veľkej komore. Pán de Lobkowicz, francúzska vláda a Komisia predniesli svoje ústne prednesy na pojednávaní 18. októbra 2016.

6 — Z pripomienok, ktoré predložil pán de Lobkowicz, vyplýva, že oslobodenie od odvádzania súm súvisiacich s CRDS mu bolo priznané na základe zmeny článku L. 136-1 zákonníka sociálneho zabezpečenia, ako aj rozsudku francúzskej Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) zo 4. mája 2011, Ministre du Budget/Cousin (ECLI:FR:CESSR:2011:330551.20110504), ktorým uvedený súd konštatoval, že povinnosť odvádzať CRDS vrátane situácií, keď sa platí z príjmov z majetku, môžu mať iba osoby, ktoré majú na daňové účely bydlisko vo Francúzsku a patria do povinného francúzskeho systému nemocenského poistenia. Zdá sa však, že k zavedeniu tohto posledného kritéria došlo v dôsledku „legistického nedopatrenia" a upustilo sa od neho v zákone o financovaní systému sociálneho zabezpečenia na rok 2012, ktorý nie je uplatniteľný na skutkové okolnosti sporu vo veci samej: pozri v tejto súvislosti správu MATT, J. L.: Impôt sur le revenu, Contribution sociale généralisée: – Quelle réformes? In: *Conseil des prélèvements obligatoires*. Paris, 2015, s. 15, dostupný na internetovej stránke: https://www.ccomptes.fr/

7 — Vnútroštátny súd sa v tomto smere odvoláva na rozsudok z 3. októbra 2000, Ferlini (C-411/98, EU:C:2000:530), ktorý sa týka výkladu nariadenia č. 1408/71.

IV – Analýza

A – *O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania a o preformulovaní otázky položenej Súdnemu dvoru*

27. Francúzska vláda primárne tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je zjavne neprípustný, keďže vnútroštátny súd položil otázku súvisiacu s článkom 45 ZFEÚ, no neuviedol štátnu príslušnosť žalobcu v spore vo veci samej ani to, či využil svoje právo na voľný pohyb.

28. Tejto výhrade podľa môjho názoru nemožno vyhovieť.

29. Je pravda, že v rámci spolupráce zavedenej článkom 267 ZFEÚ vnútroštátnemu súdu prináleží vymedziť skutkový a právny rámec, do ktorého patria ním kladené otázky, alebo aspoň objasniť skutkové predpoklady, na ktorých sa uvedené otázky zakladajú. [8]

30. Ako Súdny dvor opakovane uvádza, táto požiadavka sleduje dvojaký cieľ. Na jednej strane mu má umožniť poskytnúť výklad práva Únie a odpoveď, ktoré budú pre vnútroštátny súd užitočné. Na druhej strane má umožniť vládam členských štátov, ako aj ďalším dotknutým osobám, aby predložili svoje pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, lebo podľa tohto ustanovenia sa dotknutým osobám oznamujú iba návrhy na začatie prejudiciálneho konania. [9]

31. V tomto prípade návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje vady, ktoré mu vytýka francúzska vláda. Súdny dvor okrem toho nemôže ani odmietnuť odpovedať na položenú otázku s odôvodnením, že situácia, z ktorej vychádza spor vo veci samej, je obmedzená na územie jedného členského štátu.

32. Rovnako ako francúzska vláda síce pripúšťam, že samotná funkcia úradníka Únie nezakladá *ipso iure* postavenie pracovníka v zmysle článku 45 ZFEÚ, keďže toto postavenie závisí od konkrétneho využitia práva na voľný pohyb. [10] Práve zo subsidiárnych písomných pripomienok tejto vlády však vyplýva, že je nesporné, že keď pán de Lobkowicz začal pracovať pre Komisiu v Belgicku, využil v dôsledku toho svoje právo na voľný pohyb, aby mohol vykonávať zárobkovú činnosť v inom členskom štáte než vo Francúzsku. Okrem toho skutočnosť, že pán de Lobkowicz je daňovým rezidentom vo Francúzsku podľa článku 13 protokolu, znamená, že keď začal v roku 1979 pracovať pre Komisiu v Bruseli (Belgicko), mal bydlisko v tomto členskom štáte. [11] Za týchto okolností nie je podstatné, že vnútroštátny súd neinformoval Súdny dvor o štátnej príslušnosti pána de Lobkowicza.

33. V každom prípade výhrada francúzskej vlády vychádza z nepresného predpokladu, že prejudiciálna otázka v znení preformulovanom touto vládou sa týka výlučne článku 45 ZFEÚ.

8 — Pozri najmä uznesenie zo 14. novembra 2013, Mlamali (C-257/13, neuverejnené, EU:C:2013:763, bod 18 a citovaná judikatúra).

9 — V tomto zmysle pozri najmä uznesenie zo 14. novembra 2013, Mlamali (C-257/13, neuverejnené, EU:C:2013:763, body 18 a 24, ako aj citovaná judikatúra).

10 — Pozri rozsudok zo 16. decembra 2004, My (C-293/03, EU:C:2004:821, body 39 až 43). Pozri tiež návrhy, ktoré som predniesol vo veci Wojciechowski (C-408/14, EU:C:2015:393, bod 25).

11 — Z tohto dôvodu pokiaľ ide o úradníkov Únie, daňový domicil predstavuje na rozdiel od tvrdení francúzskej vlády faktor, na základe ktorého je možné určiť, či táto osoba patrí do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ. Článok 13 protokolu sa totiž zakladá na právnej fikcii, podľa ktorej si úradníci a zamestnanci v službách inštitúcií počas celej svojej kariéry zachovávajú daňový domicil, t. j. centrum svojich záujmov, v členskom štáte, na území ktorého mali bydlisko v čase nástupu do zamestnania.

34. Podľa môjho názoru a ako vyplýva z písomných pripomienok Komisie, vzhľadom na formuláciu prejudiciálnej otázky, ktorou sa vnútroštátny súd pýta, či „zásada“ práva Únie môže prípadne brániť tomu, aby úradník Únie podliehal povinnosti platiť sociálne príspevky a odvody v členskom štáte, v ktorom má bydlisko na daňové účely, je veľmi dobre možné posúdiť túto otázku z iného hľadiska, t. j. z hľadiska výkladu služobného poriadku v prípadnom spojení so zásadou lojálnej spolupráce vyjadrenou v článku 4 ods. 3 ZEÚ, alebo ako uvediem nižšie, odvodiť z výkladu článku 14 protokolu a z ustanovení služobného poriadku zásadu uplatnenia jednej právnej úpravy v sociálnych veciach.

35. Ako vyplýva z judikatúry, prejudiciálna otázka je teda relevantná z hľadiska výkladu práva Únie bez ohľadu na to, či dotknutý úradník alebo zamestnanec Únie využil svoje právo na voľný pohyb.[12]

36. Podľa môjho názoru z toho vyplýva, že aj keby sa preukázali opomenutia, na ktoré poukazuje francúzska vláda, Súdny dvor by nemohol vyhlásiť prejudiciálnu otázku za neprípustnú ani odmietnuť poskytnutie odpovede na túto otázku pre nedostatok právomoci.

37. Je pravda, že ak vnútroštátny súd neuvedie konkrétne ustanovenie práva Únie, ktorého výklad požaduje, môže to niekedy spôsobiť také ťažkosti, že Súdny dvor musí odmietnuť poskytnúť meritórnu odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku.[13] Súdny dvor je však často nútený vzhľadom na všetky informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom a v záujme prevládajúceho cieľa, ktorým je podľa článku 267 ZFEÚ poskytnutie užitočnej odpovede na položenú otázku na účely vyriešenia sporu vo veci samej, vziať do úvahy ustanovenia práva Únie, na ktoré vnútroštátny súd v texte svojej otázky neodkázal.[14] Taká situácia nastane najmä vtedy, keď v prejudiciálnej otázke položenej Súdnemu dvoru nie je uvedené nijaké konkrétne ustanovenie práva Únie, ale len všeobecný odkaz na zmluvu alebo právo Únie ako celok.[15] V prípade nepresne, vágne alebo nenáležite formulovaných otázok si tak Súdny dvor vyhradzuje právo zistiť zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a zo spisu vo veci samej prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu.[16]

38. V tomto prípade sa vzhľadom na postavenie žalobcu vo veci samej a na riešenie prijaté Súdnym dvorom v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), na ktorý sa vnútroštátny súd vo veľkej miere odvoláva, domnievam, že je potrebné preformulovať prejudiciálnu otázku v tom zmysle, že sa ňou vnútroštátny súd pýta, či analogicky k nariadeniam č. 1408/71 a č. 883/2004 existuje zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktorá by vyplývala z výkladu článku 45 ZFEÚ alebo z výkladu protokolu a ustanovení služobného poriadku v prípadnom spojení so zásadou lojálnej spolupráce a ktorá by bránila tomu, aby úradník inštitúcie Únie podliehal povinnosti odvádzať z príjmov z prenájmu nehnuteľností poberaných v členskom štáte, v ktorom má bydlisko na daňové účely, sociálne príspevky a odvody, ktoré sú predmetom sporu vo veci samej.

12 — Pokiaľ ide o nezohľadnenie alebo čiastočné zohľadnenie rokov odpracovaných belgickými štátnymi príslušníkmi v službách inštitúcie Únie na účely nadobudnutia nároku na dôchodok v Belgicku, pozri: rozsudok zo 16. decembra 2004, My (C-293/03, EU:C:2004:821), uznesenie z 9. júla 2010, Ricci a Pisaneschi (C-286/09, neuverejnené, EU:C:2010:420), a rozsudok z 10. septembra 2015, Wojciechowski (C-408/14, EU:C:2015:591). Pokiaľ ide o nezohľadnenie dôb odpracovaných zmluvným zamestnancom belgickej národnosti v inštitúcii Únie na účely priznania nároku na dávky v nezamestnanosti v Belgicku, pozri tiež: rozsudok zo 4. februára 2015, Melchior (C-647/13, EU:C:2015:54).

13 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl vo veci Gullotta a Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:168, bod 89). Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. februára 2014, Crono Service a i. (C-419/12 a C-420/12, EU:C:2014:81).

14 — Pozri najmä rozsudky z 21. februára 2006, Ritter-Coulais (C-152/03, EU:C:2006:123, bod 29), a z 27. októbra 2009, ČEZ (C-115/08, EU:C:2009:660, bod 81). Ak to umožňuje stav spisu zaslaného Súdnemu dvoru, táto právomoc preformulovať prejudiciálnu otázku, ktorú má Súdny dvor, umožňuje aj predísť opakovanému podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré by inak bolo pravdepodobné, a v dôsledku toho vychádza aj z dôvodov hospodárnosti konania: pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré som predniesol vo veci Gysen (C-449/06, EU:C:2007:663, bod 43).

15 — Pozri najmä rozsudky z 13. decembra 1984, Haug-Adrion (251/83, EU:C:1984:397, body 9 až 11) a z 26. septembra 1996, Arcaro (C-168/95, EU:C:1996:363, body 21 až 23).

16 — Pozri najmä rozsudky z 13. decembra 1984, Haug-Adrion (251/83, EU:C:1984:397, bod 9), z 26. septembra 1996, Arcaro (C-168/95, EU:C:1996:363, bod 21) a z 11. marca 2010, Attanasio Group (C-384/08, EU:C:2010:133, bod 18 a citovaná judikatúra).

B – *O veci samej*

39. Východisko odpovede na preformulovanú prejudiciálnu otázku v mnou navrhovanom znení je podľa môjho názoru v preskúmaní rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123). Následne navrhujem overiť, či je možné použiť riešenie prijaté v tomto rozsudku v prejednávanej veci.

1. Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123)

40. Ako som už uviedol, pán de Ruyter bol holandský štátny príslušník zamestnaný v holandskej spoločnosti, ale s daňovým domicilom vo Francúzsku. V rokoch 1997 až 2004 poberal odplatnú doživotnú rentu z holandského zdroja, ktorú francúzska daňová správa považovala za príjem z majetku, a teda ju z tohto dôvodu zaťažila príspevkami CSG a CRDS, sociálnym odvodom vo výške 2 %, ako aj dodatočným príspevkom k tomuto odvodu vo výške 0,3 %.

41. Pán de Ruyter napadol svoju povinnosť platiť tieto sociálne príspevky a odvody pred francúzskymi správnymi súdmi. S odvolaním sa na rozsudky z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-34/98, EU:C:2000:84) a z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85),[17] tvrdil, že vzhľadom na osobitné použitie na financovanie francúzskych povinných systémov sociálneho zabezpečenia sú tieto sociálne príspevky a odvody v rozpore s článkom 13 nariadenia č. 1408/71, ktorý stanovuje zásadu uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia.

42. Vnútroštátny súd [francúzska Conseil d'État (Štátna rada)], ktorý sa obrátil na Súdny dvor, nemal pochybnosti o tom, že uvedené sociálne príspevky a odvody sa podieľajú na financovaní francúzskych povinných systémov sociálneho zabezpečenia. Naopak, Conseil d'État (Štátna rada) sa pýtala, či je na základe skutočnosti, že predmetné príspevky a odvody sa na jednej strane na rozdiel od vecí, v ktorých boli vydané rozsudky z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-34/98, EU:C:2000:84) a z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85), neplatia z príjmov zo zárobkovej činnosti a náhradných príjmov, ale z príjmov z majetku dotknutého daňovníka bez ohľadu na výkon akejkoľvek hospodárskej činnosti, a na druhej strane, že tieto príspevky a odvody nezakladajú nárok na nijakú dávku alebo výhodu poskytovanú systémom sociálneho zabezpečenia, predsa len možné vychádzať z toho, že vykazujú priamu a relevantnú súvislosť s určitými časťami systému sociálneho zabezpečenia, takže skutočne patria do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

43. Súdny dvor odpovedal na túto otázku kladne.

44. V prvom rade pripomenul, že určujúci prvok na účely uplatnenia nariadenia č. 1408/71 spočíva v priamej a dostatočne relevantnej súvislosti predmetného vnútroštátneho ustanovenia so zákonmi upravujúcimi časti systému sociálneho zabezpečenia uvedené v článku 4 tohto nariadenia bez ohľadu na skutočnosť, že príslušná zrážka môže byť vnútroštátnym právom považovaná za „daň“.[18]

45. Súdny dvor rovnako zopakoval svoju judikatúru,[19] podľa ktorej existencia alebo absencia protihodnoty vo forme dávok nie je na účely uplatnenia nariadenia č. 1408/71 relevantná, keďže určujúcim kritériom je, či sa príspevok použije na financovanie systému sociálneho zabezpečenia členského štátu.[20]

17 — Prvý z týchto rozsudkov sa týkal CRDS, zatiaľ čo druhý súvisel s CSG.

18 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 23 a 24).

19 — Rozsudky z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-34/98, EU:C:2000:84, body 39 a 40) a z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 37 a 38).

20 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, bod 26).

46. Následne konštatoval, že záver, ku ktorému dospel v rozsudkoch z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-34/98, EU:C:2000:84, body 36 a 37) a z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 34 a 35), pokiaľ ide o príjmy zo zárobkovej činnosti a náhradné príjmy, je potrebné použiť v prípade zrážok z príjmov z majetku, keďže sa nenamieta voči skutočnosti, že prostriedky z nich získané sú priamo a osobitne spojené s financovaním určitých častí systému sociálneho zabezpečenia vo Francúzsku. [21]

47. Súdny dvor v tomto smere poukázal na to, že rozhodujúcou okolnosťou nie je existencia pracovného pomeru, ale skutočnosť, že osoba je povinne alebo dobrovoľne poistená pre prípad jednej alebo viacerých poistných udalostí vo všeobecnom alebo osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia uvedenom v článku 1 písm. a) nariadenia č. 1408/71. [22]

48. Súdny dvor okrem toho poukázal na to, že predovšetkým vzhľadom na úplnosť systému kolíznych noriem upraveného nariadením č. 1408/71, najmä zásady uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia stanovenej v článku 13 tohto nariadenia, ktorej cieľom je predísť ťažkostiam, ktoré by mohli vyplynúť zo súčasného uplatnenia viacerých vnútroštátnych predpisov, a odstrániť nerovnosť v zaobchádzaní s osobami pohybujúcimi sa v rámci Únie, sa uplatňovanie nariadenia č. 1408/71 nemôže obmedziť na príjmy týchto osôb z pracovnoprávnych vzťahov, lebo inak by hrozilo vytvorenie rozdielov v uplatňovaní článku 13 tohto nariadenia v závislosti od pôvodu príjmov, ktoré tieto osoby poberajú. [23] „Povinnosť osôb s bydliskom v jednom členskom štáte, ktoré prispievajú do systému sociálneho zabezpečenia iného členského štátu, financovať navyše, hoci len čiastočne, sociálne zabezpečenie štátu bydliska, vytvára totiž nerovné zaobchádzanie z pohľadu článku 13 nariadenia č. 1408/71, keďže všetky ostatné osoby s bydliskom v tomto členskom štáte musia prispievať iba do jeho systému sociálneho zabezpečenia.“ [24]

49. Podľa názoru Súdneho dvora z toho vyplýva, že vzhľadom na to, že na pána de Ruytera sa nevzťahuje ani jedna z výslovných výnimiek z uplatnenia článku 13 nariadenia č. 1408/71, predmetnými príspevkami a odvodmi nemôžu byť zaťažené jeho príjmy z pracovnoprávneho vzťahu ani príjmy z majetku, pričom tieto konštatovania nemôžu byť spochybnené skutočnosťou, že posledné uvedené príjmy ešte neboli predmetom zdanenia vo forme príspevku do systému sociálneho zabezpečenia v členskom štáte zamestnania. [25]

50. Úvahy Súdneho dvora teda vychádzajú predovšetkým z prísneho dodržania pravidla zákazu súbehu právnych predpisov sociálneho zabezpečenia a kolíznej normy, ktoré sú upravené v článku 13 nariadenia č. 1408/71, t. j. v praxi ide o výlučnú právomoc členského štátu zamestnania, pokiaľ ide o právnu úpravu sociálneho zabezpečenia. Ako uviedla generálna advokátka Sharpston v bode 57 návrhov, ktoré predniesla vo veci de Ruyter (C-623/13, EU:C:2014:2307), na ktorý sa Súdny dvor odvoláva v bode 41 uvedeného rozsudku, vyberanie príspevkov a odvodov, ktoré sú predmetom tejto veci, od pána de Ruytera by „malo za následok porušenie pravidla zákazu súbehu právnych predpisov uvedeného v článku 13 ods. 1 a kolíznej normy zakotvenej v článku 13 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia. Okolnosť, či doživotná renta, ktorú poberal pán de Ruyter v Holandsku, skutočne podliehala príspevkom na sociálne zabezpečenie v tejto krajine, je tak irelevantná.“ [26]

51. Dajú sa v prejednávanej veci uplatniť obdobné úvahy?

21 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, bod 28).

22 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, bod 31).

23 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 35, 37 a 38).

24 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, bod 39 a citovaná judikatúra).

25 — Rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 40 a 41).

26 — V bode 56 tých istých návrhov generálna advokátka Sharpston uviedla, že pravidlo zákazu súbehu systémov zakotvené v článku 13 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 má „absolútnu platnosť“ a výnimky z neho sa obmedzujú na články 14c a 14f tohto nariadenia.

52. Francúzska vláda tvrdí, že to neprichádza do úvahy. Podľa názoru tejto vlády sa totiž úradník Únie, ktorý nepatrí do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004, nemôže odvolávať na zásadu uplatnenia jednej právnej úpravy sociálneho zabezpečenia, lebo táto zásada nemá ekvivalent v primárnom práve, konkrétne v článku 45 ZFEÚ, ani v sekundárnom práve Únie.

53. Stanovisko francúzskej vlády síce nie je úplne nepresné, podľa môjho názoru však neberie do úvahy základný právny prvok, a to existenciu spoločného systému sociálneho zabezpečenia úradníkov Únie upraveného služobným poriadkom. Zohľadnenie služobného poriadku a jeho dodržiavanie členskými štátmi podľa môjho názoru prispieva k výraznému priblíženiu situácie pána de Lobkowicza a situácie pána de Ruytera.

2. O rozšírení riešenia prijatého v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), na spor vo veci samej

54. Je nesporné, že CSG a ďalšie príspevky a odvody, ktoré sú predmetom sporu vo veci samej, sa osobitne a priamo používajú na financovanie jednotlivých častí systému sociálneho zabezpečenia vo Francúzsku, v dôsledku čoho patria do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004. [27]

55. Okrem toho je nesporné, že príjmy z prenájmu nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu vo veci samej, sú vo vnútroštátnom práve považované za príjmy z majetku rovnako ako doživotná renta, ktorá bola predmetom veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123).

56. Rovnako je nesporné, ako som už uviedol, že taký úradník Únie, akým je pán de Lobkowicz, nepatrí do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004. [28]

57. Toto konštatovanie, ktorým sa prejednávaná vec odlišuje od veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), viedlo k tomu, že zainteresované strany sústredili svoje pripomienky a protirečia si v otázke, či má zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia priamy pôvod v článku 45 ZFEÚ. Komisia a pán de Lobkowicz tvrdia, že je to tak, a teda že riešenie prijaté Súdnym dvorom v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123) možno použiť v prejednávanej veci na základe výkladu článku 45 ZFEÚ. Ako som už uviedol, francúzska vláda presadzuje opačnú argumentáciu a tvrdí, že len pracovníci patriaci do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004 môžu využiť rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), keďže zásada uplatnenia jednej právnej úpravy je zakotvená len v týchto nariadeniach.

58. Napriek tomu, že Komisia sa aj na pojednávaní usilovala nájsť v judikatúre dôkazy, ktoré by mohli podporiť jej stanovisko, podľa ktorého taká zásada skutočne a priamo vyplýva z článku 45 ZFEÚ, domnievam sa, že túto diskusiu už Súdny dvor rozsúdil v opačnom zmysle v rozsudku zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10). Už v tejto veci, v ktorej išlo o poberateľov predčasného dôchodku alebo doplnkového dôchodku, ktorí nepatrili do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71, mali totiž Komisia a Francúzska republika opačné stanovisko k otázke, či zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia existovala pred ustanoveniami nariadenia č. 1408/71, keďže vychádza z ustanovení Zmluvy týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov. [29] Komisia konkrétne pripúšťala, že vytýkané pochybenie sa týka poberateľov dávok zo

27 — Treba poukázať na to, že zatiaľ čo rozsudok z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123) sa týkal CSG, sociálneho odvodu vo výške 2 %, ako aj dodatočného príspevku vo výške 0,3 %, prejednávaná vec sa navyše týka dodatočného príspevku vo výške 1,1 %, výnos z ktorého, ako uvádza vnútroštátny súd, sa odvádza do štátneho fondu aktívnej solidarity a podľa názoru tohto súdu treba vychádzať z toho, že tiež patrí do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004.

28 — Pozri najmä rozsudky z 3. októbra 2000, Ferlini (C-411/98, EU:C:2000:530, bod 41), a zo 16. decembra 2004, My (C-293/03, EU:C:2004:821, bod 35).

29 — Rozsudok zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10, body 8 až 10).

systému, ktorí v tom čase nepatrili do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71, tvrdila však, že Súdny dvor v rozsudkoch vydaných pred nadobudnutím účinnosti uvedeného nariadenia vykladal články 48 a 51 Zmluvy EHS (v súčasnosti ide o články 45 a 48 ZFEÚ) v zmysle existencie zásady uplatnenia jednej právnej úpravy.[30] Súdny dvor v rozpore s návrhmi, ktoré v tejto veci predniesol generálny advokát Lenz (C-57/90, neuverejnené v Zbierke, EU:C:1991:345), zamietol argumentáciu Komisie. Súdny dvor konštatoval, že dotknutí poberatelia dávok zo systému sa nenachádzajú v situáciách upravených najmä článkom 13 nariadenia č. 1408/71, z čoho vyvodil, že „zásady uplatnenia jednej právnej úpravy sa nemožno dovolávať v ich prospech“,[31] a dospel k záveru, že Francúzska republika „neporušila povinnosti, ktoré je prináležia podľa Zmluvy EHS, a najmä neporušila… článok 13 ods. 1“ nariadenia č. 1408/71.[32]

59. Neskoršia judikatúra Súdneho dvora tento rozsudok až doposiaľ nespochybnila. Skutočnosť spomenutá Komisiou, že Súdny dvor pravidelne konštatuje, že zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia „je vyjadrená najmä v“ článku 13 nariadenia č. 1408/71,[33] predstavuje podľa môjho názoru len pripomenutie toho, že takú zásadu upravujú aj ďalšie ustanovenia uvedeného nariadenia.[34]

60. Súdny dvor mal okrem toho ešte nedávno v rozsudku z 26. októbra 2016, Hoogstad (C-269/15, EU:C:2016:802, bod 37), príležitosť zopakovať, že zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje len na situácie, na ktoré odkazuje článok 13 ods. 2, ako aj články 14 až 17 nariadenia č. 1408/71, keďže tieto ustanovenia upravujú kolízne normy, ktoré treba uplatniť v jednotlivých prípadoch.

61. Ani na základe rozsudkov, ktoré Komisia citovala na pojednávaní, nie je možné tvrdiť, že Súdny dvor jednoznačne potvrdil, že zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia priamo vyplýva z ustanovení Zmluvy týkajúcich sa voľného pohybu pracovníkov.

62. Určite to platí v súvislosti s rozsudkom z 9. júna 1964, Nonnenmacher (92/63, EU:C:1964:40, s. 574). Uvedený rozsudok vydaný pred rozsudkom zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10), a zaoberajúci sa výkladom vzťahov medzi článkom 12 nariadenia Rady EHS č. 3 z 25. septembra 1958 o sociálnom zabezpečení migrujúcich pracovníkov[35] [*neoficiálny preklad*] a článkami 48 a 51 Zmluvy EHS na jednej strane konštatuje, že zákaz súbehu dvoch vnútroštátnych právnych úprav vzťahujúcich sa na pracovníkov nemožno zaviesť bez predpisu, a na druhej strane, že článok 12 nariadenia č. 3 (a nie články 48 a 51 Zmluvy EHS) zakazuje uplatnenie právnych predpisov iného členského štátu, než v ktorom pracuje dotknutá osoba, len pokiaľ by táto osoba na základe nich musela prispievať na financovanie inštitúcie sociálneho zabezpečenia, ktorá jej nemôže poskytnúť dodatočnú výhodu za rovnakú poistnú udalosť a rovnaké obdobie.

63. Platí to aj v súvislosti s rozsudkom z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85). Je pravda, že Súdny dvor v tomto rozsudku konštatoval, že Francúzska republika porušila články 48 a 52 Zmluvy ES (teraz články 45 a 49 ZFEÚ). Toto konštatovanie však nasledovalo a odkazovalo na konštatovanie uskutočnené Súdnym dvorom v rámci posúdenia porušenia článku 13 nariadenia č. 1408/71. Súdny dvor okrem toho nepotvrdil, že zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia vyplýva z uvedených článkov Zmluvy ES. Konštatoval len to, že povinnosť zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb s bydliskom vo Francúzsku, ktorí však

30 — Rozsudok zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10, body 8 a 9).

31 — Rozsudok zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10, bod 14).

32 — Rozsudok zo 16. januára 1992, Komisia/Francúzsko (C-57/90, EU:C:1992:10, bod 21) (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Pozri tiež, v tom istom, rozsudok zo 6. februára 1992, Komisia/Belgicko (C-253/90, EU:C:1992:58, bod 18).

33 — Pozri najmä rozsudok z 12. júna 2012, Hudzinski a Wawrzyniak (C-611/10 a C-612/10, EU:C:2012:339, bod 41 a citovaná judikatúra).

34 — Pokiaľ ide o článok 14 ods. 2 nariadenia č. 1408/71, pozri najmä rozsudky z 9. marca 2006, Piatkowski (C-493/04, EU:C:2006:167, bod 21), a zo 16. mája 2013, Wencel (C-589/10, EU:C:2013:303, bod 47).

35 — Ú. v. ES 1958, s. 561.

nepodliehajú francúzskej právnej úprave sociálneho zabezpečenia, odvádzať z príjmov zo zárobkovej činnosti a náhradných príjmov CSG predstavuje z dôvodu požiadavky prispievať na financovanie systému sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu, v ktorom nie sú poistení, porušenie článku 13 nariadenia č. 1408/71 a súčasne nerovné zaobchádzanie, ktoré je v rozpore s voľným pohybom pracovníkov v dôsledku samotnej existencie uvedeného článku.[36] Zdá sa teda, že porušenie povinností vyplývajúcich z článkov 48 a 52 Zmluvy ES, ktoré konštatoval Súdny dvor, nie je úplne autonómne vo vzťahu k porušeniu článku 13 nariadenia č. 1408/71. Ako spresním v bode 65 týchto návrhov, zákaz brániaci členskému štátu požadovať od pracovníka, aby prispieval na financovanie systému sociálneho zabezpečenia, v ktorom tento pracovník nie je poistený, v každom prípade nevyplýva automaticky z predchádzajúceho konštatovania, podľa ktorého dotknutá situácia patrí do pôsobnosti zásady uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia.

64. Zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia teda síce bezpečne prispieva k podpore voľného pohybu pracovníkov v rámci Únie tým, že ich podriaďuje jedinej právnej úprave v oblasti sociálneho zabezpečenia,[37] táto zásada však v aktuálnom štádiu vývoja práva Únie nevyplýva priamo z článku 45 ZFEÚ alebo, ako to formuluje Komisia, nie je „obsiahnutá“ v tomto ustanovení.

65. Zďaleka však nie je vylúčené, že v konečnom dôsledku sa ukáže, že diskusia o pôvode zásady uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktorú vedú zainteresované strany v prejednávanej veci, vyplýva z nesprávneho významu, ktorý Komisia pripisuje tomuto výrazu. Najmä vzhľadom na prednesy pred Súdnym dvorom sa totiž zdá, že Komisia tento výraz chápe ako synonymum zákazu brániaceho členským štátom požadovať od migrujúcich pracovníkov, aby odvádzali nenávratné príspevky na sociálne zabezpečenie, t. j. bez akejkoľvek protihodnoty v podobe sociálnych dávok, alebo nútiť ich prispievať na financovanie vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia, v ktorých nie sú poistení, t. j. bez najmenšej nádeje získať z nich akúkoľvek výhodu. Ako uviedla Komisia, je pravda, že Súdny dvor požaduje, aby členské štáty dodržiavali tento zákaz, ktorý niekedy odvodzuje priamo z ustanovení Zmluvy týkajúcich sa voľného pohybu osôb.[38] Tento zákaz však nie je to isté ako zásada uplatnenia jednej právnej úpravy. Súdny dvor totiž rozhodol, že ho treba dodržiavať, aj v situáciách, v ktorých sa na dotknutých migrujúcich pracovníkov vzťahovalo viacero vnútroštátnych právnych úprav sociálneho zabezpečenia súčasne.[39]

66. Zákaz, v dôsledku ktorého členské štáty nemôžu vyberať príspevky dvakrát bez dodatočnej výhody alebo nútiť migrujúceho pracovníka prispievať na financovanie systému sociálneho zabezpečenia, v ktorom nie je poistený, a z ktorého teda nemôže mať nijaký prospech, je podľa môjho názoru spoločným menovateľom tejto judikatúry bez ohľadu na to, či sa na predmetnú situáciu vzťahujú nariadenia č. 1408/71 a č. 883/2004 alebo či nepatrí do ich pôsobnosti.

67. Inými slovami, tento zákaz vyplýva tak zo zásady uplatnenia jednej platnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia, ako aj z požiadavky na odstránenie rozdielov v zaobchádzaní medzi migrujúcimi pracovníkmi a usadenými pracovníkmi, pokiaľ sa uvedená zásada priamo neuplatní.[40]

36 — Pozri rozsudok z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 42 až 45).

37 — V tomto zmysle pozri najmä rozsudok z 26. mája 2005, Allard (C-249/04, EU:C:2005:329, bod 32).

38 — Pozri najmä rozsudky z 15. februára 1996, Kemmler (C-53/95, EU:C:1996:58, body 13 a 14), z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 42 a 45), z 19. marca 2002, Hervein a i. (C-393/99 a C-394/99, EU:C:2002:182, bod 49), z 21. januára 2016, Komisia/Cyprus (C-515/14, EU:C:2016:30, bod 40) a zo 6. októbra 2016, Adrien a i. (C-466/15, EU:C:2016:749, bod 30). Komisia citovala väčšinu týchto rozsudkov na pojednávaní na podporu svojho názoru, podľa ktorého článok 45 ZFEÚ upravuje zásadu uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia.

39 — Pozri rozsudky z 19. marca 2002, Hervein a i. (C-393/99 a C-394/99, EU:C:2002:182, body 49, 61 a 64), z 9. marca 2006, Piatkowski (C-493/04, EU:C:2006:167, body 34 až 36) a zo 6. októbra 2016, Adrien a i. (C-466/15, EU:C:2016:749, bod 30). Pozri v tomto zmysle tiež návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Sharpston vo veci de Ruyter (C-623/13, EU:C:2014:2307, bod 58).

40 — V tejto súvislosti je zaujímavé poukázať na to, že v rozsudku zo 6. októbra 2016, Adrien a i. (C-466/15, EU:C:2016:749, bod 30) Súdny dvor odvodil porušujúcu povahu francúzskej právnej úpravy, ktorá bola predmetom tejto veci, a teda jej rozpor s článkom 45 ZFEÚ, zo samotnej skutočnosti, že dotknutí dočasní zamestnanci Únie museli platiť „nenávratné príspevky“ do vnútroštátneho systému dôchodkového poistenia, v ktorom boli naďalej poistení na základe práva voľby, ktoré uvedená právna úprava priznávala vyslaným vnútroštátnym úradníkom.

68. V prejednávanej veci ide v konečnom dôsledku práve o tento zákaz. Je totiž nesporné, že sociálne príspevky a odvody požadované od pána de Lobkowicza sú priamo a osobitne určené na financovanie jednotlivých častí francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia, v ktorom pán de Lobkowicz nie je poistený, keďže je poistený výlučne a povinne v spoločnom systéme nemocenského poistenia zavedenom služobným poriadkom (ďalej len „RCAM“).

69. Skutočnosť, že na situáciu pána de Lobkowicza sa vzťahuje služobný poriadok, však podľa môjho názoru nemožno opomenúť ani podceniť. Domnievam sa, že najmä nemôže viesť k uprednostneniu posudzovania prejudiciálnej otázky z hľadiska článku 45 ZFEÚ, ale práve z hľadiska služobného poriadku.

70. V tomto smere treba pripomenúť, že z článku 14 protokolu a ustanovení služobného poriadku vyplýva, že Únia má výlučnú právomoc na stanovenie systému sociálneho zabezpečenia svojich úradníkov a podmienok uplatňovania tohto systému.

71. Služobný poriadok jednoznačne prekračuje rámec systému koordinácie vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia stanoveného nariadeniami č. 1408/71 a č. 883/2004, lebo zavádza skutočný *spoločný* systém nemocenského poistenia a dôchodkový systém pre úradníkov Únie. Ide totiž o systémy povinných príspevkov úradníkov Únie pri ich nástupe do zamestnania týkajúce sa podstatných častí sociálneho zabezpečenia, ktoré by bez najmenších pochybností patrili do vecnej pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004,[41] keby išlo o poistenie ďalších migrujúcich pracovníkov na základe právnych predpisov, a ktoré sa prejavujú aj odvádzaním príspevkov na sociálne zabezpečenie do uvedených systémov.[42]

72. Je isté, že členské štáty sú pri výkone svojej právomoci na organizovanie ich systémov sociálneho zabezpečenia povinné dodržiavať právo Únie,[43] najmä protokol, ktorý má rovnajú právnu silu ako Zmluvy,[44] a služobný poriadok, ktorý, pripomínam, bol prijatý nariadením so všeobecnou platnosťou, je záväzný vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľný vo všetkých členských štátoch v súlade s článkom 288 druhým odsekom ZFEÚ.[45]

73. Práve preto by členský štát, ktorý by úradníkovi Únie uložil povinnosť platiť z jeho mzdy úradníka príspevky na sociálne zabezpečenie, zjavne porušil právomoc inštitúcií Únie vyplývajúcu z článku 14 protokolu a z ustanovení služobného poriadku. Z pohľadu dotknutého úradníka Únie by ho taká povinnosť mohla odradiť od prijatia zamestnania v službách inštitúcií Únie, lebo by musel naďalej prispievať do systému sociálneho zabezpečenia svojho členského štátu pôvodu bez akejkoľvek protihodnoty,[46] zatiaľ čo z pohľadu týchto inštitúcií by taká situácia viedla k narušeniu ich dobrého fungovania v dôsledku porušenia povinnosti lojálnej spolupráce a pomoci, ktorú musia členské štáty dodržiavať a ktorá zahŕňa povinnosť uľahčovať inštitúciám Únie plnenie ich úloh.[47]

41 — Na osvieženie pamäti, ustanovenia služobného poriadku v oblasti sociálneho zabezpečenia sa na základe systému platného pre ostatných zamestnancov analogicky uplatnia na dočasných zamestnancov.

42 — Pokiaľ ide o RCAM, pozri článok 72 ods. 1 tretí pododsek služobného poriadku, a pokiaľ ide o dôchodkový systém, článok 83 ods. 2 služobného poriadku.

43 — Pozri najmä rozsudky zo 4. decembra 2003, Kristiansen (C-92/02, EU:C:2003:652, bod 31), zo 4. februára 2015, Melchior (C-647/13, EU:C:2015:54, bod 21) a z 10. septembra 2015, Wojciechowski (C-408/14, EU:C:2015:591, bod 35).

44 — Pozri najmä stanovisko 2/13 z 18. decembra 2014 (EU:C:2014:2454, bod 161).

45 — V tomto zmysle pozri najmä rozsudky zo 4. júla 2013, Gardella (C-233/12, EU:C:2013:449, bod 30) a z 10. septembra 2015, Wojciechowski (C-408/14, EU:C:2015:591, bod 36). Pokiaľ ide o podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov, pozri tiež rozsudok zo 4. decembra 2003, Kristiansen (C-92/02, EU:C:2003:652, bod 32).

46 — V tomto zmysle pozri najmä rozsudok z 21. januára 2016, Komisia/Cyprus (C-515/14, EU:C:2016:30, bod 45).

47 — V tomto zmysle pozri najmä rozsudok z 21. januára 2016, Komisia/Cyprus (C-515/14, EU:C:2016:30, bod 52 a citovaná judikatúra).

74. To isté by platilo pre právnu úpravu členského štátu, ktorá by zaťažila mzdu a požitky úradníka Únie príspevkami a odvodmi priamo a osobitne určenými na financovanie systému sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu bez ohľadu na to, či by tieto príspevky a odvody boli vo vnútroštátnom práve považované za dane,[48] a nepriznala by mu nijaký nárok na sociálne dávky alebo výhody na základe právnych predpisov tohto členského štátu v oblasti sociálneho zabezpečenia.[49] Vzhľadom na protokol a služobný poriadok totiž úradník Únie nemôže z hľadiska svojej mzdy a platu podliehať právnym predpisov členského štátu v oblasti sociálneho zabezpečenia vrátane predpisov členského štátu, v ktorom má bydlisko na daňové účely v zmysle článku 13 protokolu.

75. Výlučná právomoc inštitúcií Únie na určenie pravidiel a podmienok systémov nemocenského poistenia a dôchodkových systémov ich úradníkov nemá za cieľ len uľahčiť nábor týchto úradníkov, ale aj zabezpečiť im komplexné a rovnorodé sociálne poistenie a stanoviť mieru ich účasti na uvedených systémoch bez ohľadu na zákony o sociálnom poistení platné v ich členskom štáte pôvodu. Cieľom priznania takej právomoci inštitúciám Únie je teda aj zaručiť rovnaké zaobchádzanie s úradníkmi Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi rôznych štátov, aby sa predišlo najmä tomu, že budú prípadne nútení podieľať sa na financovaní viacerých systémov sociálneho zabezpečenia alebo do nich platiť príspevky.

76. Domnievam sa teda, že článok 14 protokolu a ustanovenia služobného poriadku v oblasti sociálneho zabezpečenia plnia voči úradníkom Únie funkciu, ktorá je prinajmenšom obdobná funkcii článku 13 nariadenia č. 1408/71 a článku 11 nariadenia č. 883/2004, pokiaľ ide o ostatných migrujúcich pracovníkov, a ktorá spočíva najmä v zákaze súbehu systémov sociálneho zabezpečenia a povinnosti podieľať sa na financovaní a/alebo platiť príspevky do takých systémov bez možnosti získať z nich akúkoľvek výhodu.

77. Toto stanovisko je podporené skutočnosťou, že zmluvní zamestnanci Únie, u ktorých trvanie zmluvy v čase skutkových okolností sporu vo veci samej nemohlo v zásade presiahnuť tri roky, na rozdiel od úradníkov (a dočasných zamestnancov) Únie patria do pôsobnosti článku 16 ods. 3 nariadenia č. 1408/71 zmeneného a doplneného nariadením Parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009[50] zo 16. septembra 2009 a článku 15 nariadenia č. 883/2004.[51] Je síce pravda, že zmluvní zamestnanci majú právo voľby, výkon tohto práva, ktorý nadobúda účinnosť dňom nástupu do zamestnania, však môže viesť k uplatneniu právnych predpisov sociálneho zabezpečenia len jedného členského štátu. V súlade s ustanoveniami uvedených nariadení by tak mal byť zmluvný zamestnanec Únie, ktorý má bydlisko na daňové účely vo Francúzsku a zvolí si uplatnenie právnych predpisov sociálneho zabezpečenia štátu svojho zamestnania, napríklad Belgického kráľovstva, rovnako ako ďalší pracovníci patriaci do pôsobnosti nariadení č. 1408/71 a č. 883/2004 oslobodený od povinnosti podieľať sa čo i len čiastočne na financovaní systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, kde má bydlisko na daňové účely, v ktorom nie je poistený, v súlade s riešením prijatým v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 38 až 40), a teda aj pokiaľ ide o príjmy z majetku poberané týmto zamestnancom.

48 — V konkrétnom prípade úradníkov a dočasných zamestnancov Únie by totiž skutočnosť, že vnútroštátne právo považuje také príspevky a odvody odvádzané z príjmov zo zárobkovej činnosti v službách inštitúcií Únie za „dane“, predsa len narážala na zákaz upravený v článku 12 druhom odseku protokolu, podľa ktorého sú tieto osoby oslobodené od vnútroštátnych daní z platov, miezd a požitkov vyplácaných Úniou.

49 — Pozri analogicky rozsudky z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 32, 37 a 38), a z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 24 a 26).

50 — Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 43.

51 — Tieto dve ustanovenia znejú takto: „Zmluvní zamestnanci [Únie] si môžu zvoliť, že sa budú na nich vzťahovať právne predpisy členského štátu, na území ktorého sú zamestnaní, právne predpisy členského štátu, ktoré sa na nich vzťahovali naposledy, alebo právne predpisy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi v súvislosti s ustanoveniami inými, ako ustanovenia súvisiace s rodinnými prídavkami, ktorých poskytovanie sa spravuje podmienkami zamestnávania uplatniteľnými na takýchto zamestnancov. Takéto právo voľby, ktoré sa môže uplatniť raz, nadobúda účinnosť dňom nástupu do zamestnania.“ Na osvieženie pamäti, pred vytvorením kategórie zmluvných zamestnancov v rámci podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov článok 16 ods. 3 nariadenia č. 1408/71 odkazoval na kategóriu pomocných zamestnancov.

78. Vzhľadom na prepojenie medzi služobným poriadkom, ktorý, pripomínam, pochádza z roku 1968, a nariadeniami č. 1408/71 a č. 883/2004 sa zdá byť úplne nepravdepodobné, že normotvorca Únie by chcel v rámci kategórie migrujúcich pracovníkov vylúčiť úradníkov a dočasných zamestnancov Únie z pôsobnosti zásady uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia, keďže túto právnu úpravu vo vzťahu k nim predstavujú príslušné ustanovenia služobného poriadku. Naopak, títo úradníci a dočasní zamestnanci Únie nepatria do pôsobnosti týchto nariadení, lebo sú poistení v rámci RCAM, ktorý služobný poriadok zaviedol.

79. Za týchto okolností sa domnievam, že úvaha, ktorá odôvodňovala riešenie prijaté Súdnym dvorom v rozsudku z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, body 38 až 40) sa uplatní aj na situáciu úradníka Únie, akým je pán de Lobkowicz. Totiž ak by to tak nebolo, tento úradník, ktorý má bydlisko na daňové účely vo Francúzsku podľa článku 13 protokolu, by bol nútený nielen prispievať do spoločného systému nemocenského poistenia na základe služobného poriadku, ale okrem toho aj financovať, hoci len čiastočne, jednotlivé časti francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia, zatiaľ čo ďalšie osoby s bydliskom vo Francúzsku, ktoré nevyužili svoju slobodu pohybu, prispievajú len do francúzskeho systému.

80. Tieto úvahy nie sú podľa môjho názoru oslabené výhradami francúzskej vlády, podľa ktorých s predmetnými príspevkami a odvodmi v každom prípade nie je spojená nijaká priama protihodnota v podobe sociálnych dávok vzhľadom na to, že vo vnútroštátnom práve sú považované za dane, a predmetné príjmy z majetku nie sú zaťažené nijakým obdobným odvodom.

81. Ako totiž uvádza pán de Lobkowicz aj Komisia, tieto výhrady už Súdny dvor posúdil a zamietol v rozsudkoch z 15. februára 2000, Komisia/Francúzsko (C-169/98, EU:C:2000:85, body 31 až 38) a z 26. februára 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123, bod 41).

82. Pokiaľ ide konkrétne o druhú výhradu francúzskej vlády, chcem ďalej uviesť, že je síce nesporné, že Francúzska republika je oprávnená vykonávať svoju daňovú právomoc v súvislosti s príjmami z prenájmu nehnuteľností pána de Lobkowicza, pričom pri týchto príjmoch napokon nemožno využiť uplatnenie ustanovení článku 13 protokolu, túto právomoc však musí vykonávať v súlade s právom Únie. Vzhľadom na to, že príspevky a odvody, ktoré sú predmetom prejednávanej veci, sú bez ohľadu na svoje označenie vo vnútroštátnom práve osobitne a priamo používané na financovanie francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia, však treba vychádzať z toho, že sa na ne vzťahuje výlučná právomoc inštitúcií Únie na určenie spoločného systému nemocenského poistenia ich úradníkov, ktorá, ako som už uviedol, bráni tomu, aby členský štát nútil týchto úradníkov, čo i len čiastočne, financovať svoj vlastný systém sociálneho zabezpečenia, pokiaľ tieto osoby na rozdiel od ostatných rezidentov, ktorí sú poistení v systéme sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu, nemajú najmenšiu nádej, že by z neho mohli získať nejaké výhody.

V – Návrh

83. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Cour administrative d'appel de Douai (Odvolací správny súd Douai), takto:

Zásada uplatnenia jednej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia vyplývajúca z článku 14 protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluvám o EÚ, FEÚ a ESAE, a z ustanovení nariadenia Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968, ktorým sa ustanovuje Služobný poriadok úradníkov a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev, zmeneného a doplneného nariadením Rady (EÚ) č. 1240/2010 z 20. decembra 2010, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby úradník inštitúcie Únie, ktorý v plnej miere podlieha spoločnému systému nemocenského poistenia upravenému uvedeným nariadením, musel v členskom štáte, v ktorom má bydlisko na daňové účely, odvádzať z príjmov z prenájmu nehnuteľností poberaných v tomto členskom štáte príspevky a odvody používané osobitne

a priamo na financovanie systému sociálneho zabezpečenia uvedeného členského štátu, takže tento členský štát nemôže od uvedených úradníkov požadovať, aby, čo i len čiastočne, financovali svoj vlastný systém sociálneho zabezpečenia, pokiaľ tieto osoby na rozdiel od ostatných rezidentov, ktorí sú poistení v systéme sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu, nemajú najmenšiu nádej, že by z neho mohli získať nejaké výhody.